

דברי הימים

ליקוטי דברי תורה על פרשת השבוע

נלקח מספר "שערי חיים" על פרשיות השבוע של מורינו הרה"צ שליט"א

כ"ט אדר ב' התשפ"ב
שנה ט'
שבת ראש חודש ניסן
פרשת תזריע
פרשת החודש
גיליון 427

כל בית ישראל יבכו את השריפה

במדרש מובא שהיו מצוות שבת ומילה מתדיינות ומתווכחות זו עם זו: אמרה שבת: אני גדולה ממצוות מילה שהרי בי שיכלל הקדוש ברוך הוא את השמים ואת הארץ, שנאמר: "ויכל אלקים ביום השביעי". אמרה לה המילה: אני גדולה ממך! שאלמלא אני לא נברא העולם, שנאמר: "אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי". אמר רבי יהודה בן רבי שלום: משל לפני שגרו בארמון המלך, ולא היה העם יודע לקבוע איזה מהם גדול וחשוב מחבירו! יום אחד יצא המלך בשיירה מהארמון והנה ראו כולם ששר אחד הולך לפני האחר. הבינו כולם כי ההולך בראש הוא חשוב במעלתו על פני חבירו. כן הוא גם הנמשל: נפסק להלכה שמילה בזמנה דוחה שבת, ואם מצוות השבת נדחת בגלל המילה, מוכח שמצוות המילה גדולה מן השבת!

בספר ילקוט מעם לועז (קהלת י', ח') מביא מעשה נפלא שאירע לרבינו משה בן מימון, הרמב"ם בעת ששימש כרופאו האישי של מלך האוצר של מלך ספרד והיה מקורב מאד למלך שהעריך את חכמתו של השך היהודי ונשא וגדל מעל כל השרים אשר אלו. היה בין שרי המלך הגויים שר אחד שקנא מאד ברבי משה וניסה בכל עת להסית את המלך כנגדו אולם ללא הועיל, עד שפעם אחת נקרתה בדרוכו הזדמנות פז... נוהג היה המלך שביום אידם היה הולך לבית תיפלתם כשהוא נועל עיניים ודווש ולבוש אדרת מלכות חדשה. כמינוי של כבוד ביקש המלך מאת רבי משה שיזמין בעבורו את הנעליים והאדרת ליום המיוחל. ניגש אותו שר צורך היהודים אל הסנדלר האומן בו הזמין רבי משה את הנעליים עבור המלך ולחש על איזו דבר מה ואף שילשל לידו סכום הגון... הסכים הסנדלר למזימה השפלה שנלחשה באוזנו. בהגיע היום רכב המלך על סוסו לבית התיפלה כשהוא נעול בנעליו החדשות ומעוטף באדרתו כרוב פאר והדר. לפתע ניגש אליו השר הצורך ואמר: "אדוני המלך! ראה נא מה עולל לך השר היהודי". תמה המלך: "מה עולל?". הראה לו השר כי על סוליית הנעל היתה חקוקה דמות העבודה זרה צלם תועבתם... "כך עשה לי השר משה?" זעם המלך חקק בנעלי את סמל אמונתו כדי שאדורן עליו ואשחוק אותו בכל צעד וצעד. בן מות הוא! החליט המלך על אתר כי יש להוציא את רבי משה להורג בשריפה אולם יש לעשות זאת באינעה כדי שלא יבינו המון העם כי טעה המלך בשיקול דעתו כאשר מינה שר כבוד לאומנותם.

משום כך הורה המלך לאחד מנתיניו בעל מפעל ליצור לבנים שכמפעלו פעל כבשן לליבון לבנים שאם יבוא אליו אחד משירי וישאל: "לך אם עשית כהוראת המלך?" יש לתפוסו מיד ולהשליכו אל כבשן האש. בשובו לארמון קרא המלך לרמב"ם ואמר לו: "האם מפעל הלבנים ושאל את בעל המפעל: 'האם עשית כהוראת המלך?' יצא רבי משה לשליחותו כאשר נצטווה. בהיותו בדרך עצר אותו יהודי עני ואמר: 'רבי! אשתי ילדה לי בן והיום מלאו שמונה ימים להוולדו ועדיין לא מלתי אותו האם מוכן כבודו לבוא ולמול את בני?'". שאלו הרמב"ם "ומדוע לא הזמנת מוהל?". ענה הלה: "הזמנתי ענה האיש אלא שהמוהל לא הגיע והשעה מאוחרת ועוד מעט תשקע השמש". סר רבי משה אל בית האיש וזמל את התינוק ואף היטיב את ליבו בסעות המצווה בה נשא דברי תורה.

בינתים שש השר הצורך על מפלתי שונאו ובהתרגשותו הרבה לא המתין והלך אל בית החרושת ללבנים שם ניגש אל בעל בית החרושת ושאל: "נו, האם עשית כהוראת המלך?"... תפש אותו בעל בית החרושת בכגדו והשליכו אל כבשן האש! כעבור שעה קלה הגיע רבי משה ושאל אף הוא: "האם עשית כהוראת המלך?". "אכן כן", ענה בעל המפעל. "שוב אל המלך ואמרו לו כי הבוגד כבר מזמן הפך לאפר"... שב רבי משה אל במלך ובישר למלך את הדברים. תמה המלך ובייר עימו את השתלשלות העניינים עד שהלך נתגלה לאשורו. הודה רבי משה לה' על שהצילו וערך סעודת הודיה גדולה בה אמר: "אברהם אבינו נקרא 'אברהם אורב' הוא הראשון שהחל במצוות מילה ובזכותה ניצל מכבשן האש", סיים רבי משה את דבריו, "גם אני זכיתי הודות למצווה יקרה זו להינצל מכבשן האש".

כתב המדרש: מה טעם נימול התינוק לשמונה, מפני שריחם ה' עליו ולא מל אותו עד שיהיה בו כוח. וכשם שריחם ה' על האדם, כך ריחם על הבהמה, שנאמר ומיום השמיני והלאה ירצה. ויש להקשות, מנין שיש בתינוק כוח דווקא בהגיעו לשמונה ימים? ואפשר לבאר, בהקדים הזוהר בפרשה זו, שהתינוק נימול לשמונה כדי שתעבור עליו שבת, ואז תהיה בו "נפש החיונית" שהשבת משפיעה בעולם. ועוד יש להקדים, המדרש בפרשת בראשית, שמאז בריאת העולם היה העולם רופף ורועד, עד שהגיע יום השבת ואז ניתן בו כוח לעמוד על מכנו. ולפי זה מוכן, שהתינוק נימול דווקא לשמונה כדי שתעבור עליו השבת, ואז יתכן בו השבת כוח כשם שנתנה לעולם בזמן בריאתו...

פעם אחת אמר רבי אלימלך מליז'ענסק על אחד מחסידיו כי יש לו "גילוי אליהו", וכי הוא זוכה לראות את פניו של אליהו הנביא. שאל חסיד אחר: "הרי אפילו האבן עזרא, מפרש התורה הגדול, אמר כי אין בדורו אדם שזכה לגילוי אליהו. הייתכן שחסיד זה, שוודאי שאינו במעלתו של אבן עזרא, יזכה למה שלא זכה פרשן תורה גדול כזה?". השיב לו ר' אלימלך: "אסביר לך את כוונתי. כידוע, אליהו הנביא, מלאך ברית המילה, מגיע לכל בריתות המילה שבעולם. אולם אין ייתכן הדבר? הרי באותו זמן שמתקיימת ברית מילה במקום אחד, יכולה להתקיים ברית מילה גם במקום אחר. כיצד יכול אליהו הנביא להיות בשני מקומות באותו הזמן? אלא כך הוא הדבר: כשהיה אליהו בהר הכרמל זכה להחזיק את כל עם ישראל בתשובה, כך שאמרו כולם יחד 'ה' הוא האלוקים'. בזכות מעשה זה זכה שכל נשמות ישראל נכללו בתוך נשמתו, ואליהו והעם כולו הפכו לנשמה אחת. לכן, בכל פעם שאנו מכניסים את בנינו בבריתו של אברהם אבינו, מתגלה לפנינו אליהו הנמצא בנפשו של כל ילד. אם ילך הילד בדרך הטוב ויתקן את דרכיו, הוא יגלה את אליהו שבתוכו", פירש רבי אלימלך את דבריו וסיים כי "איש זה, שאמרתי עליו שיש לו גילוי אליהו, עשה מעשים טובים. במעשים אלה התגלה והתנוצץ לו אליהו הנביא שבתוכו. אין ספק כי לאבן עזרא היה חלק גדול של אליהו הנביא בתוך נפשו, אבל צריך מיוחד לגלות חלק גדול כזה הנמצא בנפש. בשל כך לא זכה אבן עזרא לגילוי אליהו שבתוכו".

ראיתי ווארט נפלא מהרה"ק רבי שלום מבעלזא: בברכת המזון שלאחר סעודת ברית מילה אומרים "הרחמן הוא יברך בעל ברית המילה אשר של לעשות צדק בגילה וישלם פעלו ומשכורתו כפולה", וצריך להבין למה משכורתו 'כפולה' ומתריצים כי הרי האב עצמו גם נימול בהיותו ילד אם אי אפשר לתת לו שכר על זה כי הוא עדיין לא היה בר דעת ואף אחד לא התייעץ איתו ולא שאל אותו אם הוא מסכים לכך, אך כעת כאשר הוא עצמו עושה ברית לבנו הוא מגלה דעתו בזה כי הוא מרוצה ממצוות ברית המילה וממילא הוא מוכיח כי הברית שעשו לו בהיותו תינוק היה מרצון, לכן משכורתו כפולה גם על הברית של התינוק כעת וגם על הברית שעשו לו בהיותו תינוק בעצמו.

מעשה שהיה באחד ממלכי אומות העולם פנה לר' נתנום ואמר לו: "הבה ונהיה עמי ועמך לעם אחד!" השיב לו ר' נתנום: "טוב ויפה! אך אנו היהודים הננו ממוילים ועל כן לא נוכל להיות כמכם, הגויים. המולד אפוא אתם, ותהיה כמונו, היהודים". ירד המלך לסוף כונתו של ר' נתנום והבין את הפקחות שבתשובתו. אמר לו: "אכן, נצחתני בדברך. ואולם, על פי החוק מן שמונצח את המלך מושלך הישר אל גוב האריות". מיד קרא למשרתיו והללו אמנם השליכו את היהודי אל הגוב. וראו זה פלא: האריות נצבו ליד ר' נתנום, הביטו בו אך לא נגעו בו לרעה! באותו מעמד נכח מומר אחד, והלה התרועע על הנס שארע ליהודי. בזעמו הרב פנה אל המלך ואמר לו: "נראה שאין האריות רעבים עתה, ועל כן לא נגעו ביהודי". הציע המלך: "הבה נערון נסיון ונוכח אם רעבים האריות אם לאו", וקרא למשרתיו: "השליכו אל הגוב את האדם הזה". ציוה בהצביעו על המומר. השליכו את המומר לגוב האריות, ובאחת התנפלו עליו האריות ואכלו את בשרו לתאבון...

זמני שב"ק

- 6:05 הדלה"נ למנין א':
- 6:13 פלג המנחה:
- 6:35 סופ"ז הדלה"נ למנין א':
- 7:18 הדלקת הנרות:
- 7:33 מנחה וקבלת שבת:
- 5:22 עלות השחר:
- 6:34 הנץ החמה:
- 8:00 דף היומי:
- 9:00 שחרית:
- 9:49 - 9:13 סופ"ז ק"ש:
- 7:20 מנחה וסעודה ג':
- 8:27 מוצאי שב"ק:
- 8:49 מוצאי שב"ק ר"ת:

זיכוי הרבים

רכשו לכם הזכות להפצת הגיליון "דברי חיים" להצלחה וישועה בכל העניינים או להנצחת קרוביכם

kehilasdivreichaim@gmail.com

נדבת

הדפסת הגיליון והפצתו נדבת ידידנו הר"ר מענדל טייטלבוים הי"ו

לעיי"נ אביו ר' יצחק דוד בן ר' נחמן אלימלך ז"ל וזוגתו מרת יטלא בת ר' אברהם ע"ה ת.נ.צ.ב.ה

ואמרתם זבח פסח ענין פה סח, כח סיפור יציאת מצרים והלל.

איתא צרוקה ששמנים פעמים כ' כהן בפרשה בנימ' הכהן וכן מצניו בעוזיהו המלך ששמונים כהנים הוציאו אותו מעזרה, כי יש ששים אותיות בברכת כהנים וביחד עם "ושמו את שמי על בני ישראל" עה"כ יש שמנים, דהנה עובדת הכהנים לברך את עם ישראל באהבה להשפיע עליהם אהבה, אהבת השי"ת ואהבת ישראל כמבואר בספר החיים סימן קכ"ח, וי"ל דזהו מה שכ' בסו"פ שופטים שהכהנים שהם משרתי השי"ת ולברך בשמו ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע, עי' בחי' חת"ס במעשה דר"א בן ערך שטעה אומר החרש היה לבס בשם הר"ק אוסטרופולא שרי"ב שם השר של שכחה ודו"ך שם שר של זכרון וביניהם יש קפא וענין המרור לבטל הקליפה של קפא, השמר לך פן תשכח את ה"א זה כוחו של הקליפה ריב, והכהנים משפיעים לבטל הריב והנגע, [עי' אורחא"ק שהנגע הוא דבר חיצוני כי פנימיות ישראל טוב], ולכן כי ימצא חלל וגו' כשיש מידת הרציחה צריכים הכה לבטל הריב והנגע.

יש צרעת טמא ויש צרעת טהור, ונראה הענין עפ"י הזוה"ק בפרשתינו דף מ"ו: כמה דעונשא דהאי בר נש בגין מלה בישא כך עונשיה בגין מלה טבא דקאתי לידיה ויכל למללא ולא מליל, ואולי זה צרעת טהור, ועי' לקמן פרשת מצורע שנת תשע"ח ופרשת אמור דאולי אהרן קיבל צרעת כמש"כ ויחר אף בהם היה צרעת כזו. וזה סמא דחיי של הרוכל דהיינו אוהב ימים "לראות טוב" על חבירו וממילא ידבר דברים טובים.

אדם כי יהיה וגו':

י"ל דהמצורע מקטרג על חבירו, שורש הרע של קיטרוג היא קליפת ישמעאל פרא אדם שגם צלח"ר מלינו האשה אשר נתת עמדי וגו' שדיבר רע על אשתו כפוי טובה כמבואר צ"י ולכן גירש אותו הקב"ה מג"ע וכן בישמעאל גרש בן האמה הזאת כי ישמעאל המקטרג עי' זוה"ק פרשת וארא, וברש"י תחילת העקידה, וזהו המשוע בדד ישב מחוץ למחנה מושבו, ולכן הכהן אומר לו טמא אתה שורש ישמעאל [ישעי' נ"ב ערל וטמא אדם וישמעאל] גזירת הכתוב הקב"ה אוהב את ישראל ואינו רוצה לשמוע רע על בניו, ולכן יש גזיה"כ ענין הצרעת.

וביום השמיני ימול בשר ערלתו:

במילת נכרי או עבד כנעני כ' ומלתה אותו או המול "לו", וכאן לא כתב שימול אותו אלא שימול בשר ערלתו, דקיי"ל בנדרים דהנודר מן הנמולים אסור בישראל ערל והנודר מן הערלים אסור בגוי מהול, כי בן ישראל בעצם נקרא נימול וגוי בעצם נקרא ערל, נמצא בילד ישראל לא שייך לומר המול אותו כי הוא בעצם נימול רק בשר ערלתו צריכים להסיר ולמולו, משא"כ גוי שהוא בעצם ערל אז כשרוצים לגיירו כתיב המול אותו כי צריכים למול כל עצמיותו.

אחד לעולה ואחד לחטאת:

פס"י לא הקדים התורה עולה קודם לחטאת אלא למקראה אבל באמת צריכים להביא חטאת קודם לעולה כמבואר במס' זבחים משל לא' שחטא כנגד המלך ורוצה לפייסו ולהביא לו מתנה, צריך מקודם לבקש מחילה ואח"כ להביא דורון, וכן צריכים להביא חטאת לכפר על החטאות ואח"כ להביא עולה שהוא דורון, ולפי"ז תמוה למה באמת הקדים התורה לכתוב ולקרות עולה קודם חטאת אם ההלכה שצריכים להביא חטאת קודם עולה, ומהו הביאור ברש"י שלא הקדים אלא "למקראה" מהו הענין של קריאה בזה, ומי' הרה"ק מהרי"ל מצעלזא ז"ל שלימוד התורה בכוחה לכפר על החטאים שעושים כמו שאמרו חז"ל המאור שבה מחזירו למוטב, וממילא אף שלמעשה צריכים להקדים חטאת לעולה כדי שלא יביא דורון בלי כפרת חטאיו, אבל כשקורא ולומד בתורה אזי יכול להקדים העולה לחטאת, כי

המפרשים הקשו למה נסמכה מאכלות אסורות הנזכר בסוף פרשת שמיני לאשה כי תזריע, וכתב צ"ך עה"ת כי מאכלות אסורות מולידים טבע רע בנפש האוכלו, וממילא אשה מעוברת האוכל מאכל איסור ה"ז מזיק להוולד, וכן מבואר ביומא דף פ"ב. לענין אשה מעוברת שרצתה לאכול ביוכ"פ ואמרו לה שיוכ"פ הוא ולא רצתה לאכול ונפק ממנה ר' יוחנן, והיתה מעוברת אחרת שאכלה אף לאחר שאמרו לה שיוכ"פ הוא ונפק ממנה איש רשע עי"ש, וכש"כ היכא דאכלה מאכל איסור ממש, לכן קודם אשה כי תזריע הזהירה התורה את זה תאכלו את זה לא תאכלו, כדי שהנשים יולידו בנים כשרים בלי שום טבע רע.

הר"ר ישראל סלנטר ז"ל היה אומר כי פרשתינו מדבר בנגעי צרעת הבא מחמת לשון הרע, והנה לענין מאכלות אסורות האדם נזהר מלקנות דברים שיש עליהם פיקפוק או שאלות ויש שמהדרין לאכול רק גלאט כשר ואשרי חלקם שמקפידים על קלה כחמורה, אבל כשהדבר נוגע ללשון הרע או רכילות על איש מישראל אין מקפידים ואין מחשיבים הענין ומדברים בשופי ר"ל ואיש את רעהו חיים בלעו, ולפעמים עושים גם מצוה ממנו, לכן בא הכתוב להזהיר שלשון הרע אינו שונה ממאכלות אסורות וכמו שבמאכלים האדם מקפיד כן יקפיד ויחוש שקודם שפותח פיו שיהיה דיבורו בכשרות וגם למהדרין מן המהדרין.

צ"י איתא כשם שיצירת האדם אחר הבהמה כך תורתו מתפרשת אחר הבהמה, ויש להבין מה השייכות בין יצירת האדם לתורתו, ועוד הרי רק תורת הטומאה מתפרשת אחר הבהמה, וכ' חת"ס שבריאיה מורה על חלק הרוחני שבאדם ויצירה על חלק הגשמי, כמש"כ וייצר ה"א אדם מן האדמה, לכן כ' "יצירת" החומר של האדם הוא אחר הבהמה, ולכן תורתו של טומאה דוקא שיש לו שייכות וקשר עם החומר מתפרשת אחר האדם.

אשה כי תזריע:

איתא במדק"ה"ד אחר וקדם צרתני, אם זכה אומרים לו אתה קדמת למעשה בראשית לא זכה אומרים לו יתוש קדמך, ויש להתבונן למה נקט דוקא יתוש, ומי' הצרכת שמעון ומהגרנד"ס שנאורסאחן ז"ל ראש ישיבת טשעצין לפי המבואר בגיטין נ"ו: שהקב"ה אמר לטיטוס הרשע "בריה קלה יש לי בעולמי ויחוש שמה ואמאי קרי לה בריה קלה שמעלנא אית ליה ומפקנא לית ליה" דהיינו שאין לו הכח לברר הפסולת מגופו, והנה תכלית האדם לנצל את הפסולת מעליו, ולכן אמר הקב"ה אם זכה האדם לנצח את יצרו אזי הבריאה נעשה בשבילו, אבל אם לא זכה אזי איננו טוב מהיתוש, ואדרבה היתוש טוב ממנו שנברא קודם האדם.

עוד במדק"ה"ל אחר וקדם צרתני, אתה קדמת למעשה בראשית פירושו כשמלך בא ומכינים מקודם כולם מבינים שאין המכינים גדול מהמלך אף שבאין קודם למלך, כמו כן כל הבריאה היה לשמש את האדם אם הוא מלך על האברים שלו, ועי"ל אחר קאי על הגוף וקדם קאי על הנשמה שנברא קודם הבריאה אש רוח ומים נזכרו בפסוק א' וב' ועפר נזכר רק בבריאת האדם, עפר הוא עצלות חלק הגוף רוח הוא זריזות אש ומים ג"כ מראים על ריצה פנימית, אש התהלכות מים הוי כל צמא וכן בשוא גליו אתה תשבחם, והאדם צריך להקדים הנשמה להגוף, ושמת את המצות עי' מש"כ בפרשת צו, וצמ"י מזכיר ענין הזריזות דומה לצבא וי"ל שנזכר שם צבאות ה'.

טומאת יולדת בא מחמת חסרון לימוד התורה וכן מוציא שם רע גורם טומאת מצורע שניהם עניני דיבור, לרוח ממללא האדם עולה למעלה מן הבהמה בכח הדיבור, מגיד לאדם מה שיחו כח הדיבור של האדם שבונה עולמות ומחריבן, בפרשת החודש י"ל דזה הענין של החודש הזה "לכם" שע"י אמירת מקודש נעשה החודש כח הדיבור, וזה הקדמה לכל הפרשה של

עצם לימוד התורה הוא מכפר, ושפיר יכול להביא דורון, וזה הביאור בדברי רש"י שהקדים העולה למקראה בשעה שקורא בתורה אזי יכול להקדים העולה לחטאת כי עצם הלימוד מכפר כנ"ל.

אדם כי יהיה בעור בשרו זָנֵעַ זָרַעַת:

האלֵּסִין הֵן' מקשה למה כתיב לשון "אדם" כידוע שלשון אדם מורה על חשיבות, הול"ל איש כי יהיה בעור בשרו נגע צרעת, וְ' כספר אפיון לבאר דידוע שהנגעים באים על עון לשה"ר, וקשה הרי אזה"ע ג"כ מדברים לשה"ר ואינם נלקים כנגעים, אמנם ביאור הענין הוא דבאומות העולם כל או"א הוא נפש בפני עצמו ואין קשר רוחני עם השני, ממילא אף שיש שלום ביניהם אין זה מעלה יתירה אלא לקיום העולם צריך להיות שלום ואחדות, ואם הנכרי מדבר לשה"ר על חבירו אין הדבר חמור כ"כ ופוגם רק בקיום המין, משא"כ כלל ישראל כל הששים רבוא הם נפש אחת וחטיבה אחת, וממילא כל פירוד ביניהם פוגם בקשר העליון שיש בין בני ישראל, ולכן כתיב "אדם" כי יהיה בעור בשרו נגע צרעת, ואמרו חז"ל אתם קרויים אדם ואין אזה"ע קרויים אדם פי' שכל הכלל ישראל הם בבחינת אדם א' ואדם מורה על חשיבות המין, ורק משום החשיבות של כלל ישראל ואחדותם יש ענין של צרעת הבא כעונש על המדבר רע על חבירו שבזה הוא גורם פירוד בשלימות העם, והובא אל אהרן הכהן, כי הוא הסמל של אוהב שלום ורודף שלום, וכפר על החטא של פירוד הלבבות הבא ע"י לשה"ר.

והובא אל הכהן:

מבואר בחז"ל [חולין דף ק"מ] שנגעים באים על חטא לשון הרע, והנה האדם יכול לחשוב מה לי אם אומר דיבור א' רע על חברי, הלא הדיבור כבר חלף והלך לו ואינו מזיק כל כך וכדומה הרבה תירוצים והצטדקות שהיצה"ר יכול לפתות את האדם, לכן אומרים להמספר לשון הרע והובא אל הכהן ובדיבור א' של "טמא" או "טהור" יכול להפך כל המהלך החיים שלו, אם אומר טהור אזי חוזר לביתו ויכול לחיות כשאר אנשים, ואם אומר טמא אזי צריך להישאר בדרך מחוץ למחנה ונעשה מרוחק בעיני הבריות, ובזה יבין שדיבור אחת יכול לפעול תוצאות גדולות על אחרים הן לטוב והן לרע, והוא מוסר השכל גדול איך האדם צריך לזיזו ולחשוב קודם שמדבר על חבירו.

וראה הכהן את הזָנֵעַ:

כדי אהרן מקאלץ ז"ל היה אומר: אמאליגע חסידים היו באים אל רבם לשמוע תוכחה ולראות מה שיש להם לתקן בבחי' וראה הכהן את הנגע, ועכשיו באים לשמוע דברים טובים וערבים להרגיש טוב, חבל על דאבדין.

שׂאת או ספלות או בהרת:

כתבו המפרקים שיש כאן רמז לג' סוגי מספרי לשון הרע, א] "שאת" שבדברו רע על חבירו הוא מנשא א"ע ומתכבד בקלון חבירו, ב] "ספחת" שאינו בטבעו מספר לשון הרע אלא שנסתפח למושב לצים וכשרואה אחרים מדברים הוא ג"כ משתתף, ג] "בהרת" יש כאלו שהכל בהיר לפניו וידוע הכל והוא המודיע כל המתרחש אצל חבירו ובעולם ובדרך כלל אנשים כאלו כשמדברים על אחרים כדי שיהיה מעוניין הוא ג"כ מדבר לשון הרע, וכולן טמאים לגמרי, והשומר נפשו ירחק מהן.

וטמא טמא יקרא:

פי' הנעש"ט מי שהוא טמא קורא לאחרים טמא, אבל עבודת האדם צריך להיות לעבוד על עצמו ולראות חסרונותיו

ולא חסרונות של אחרים.

את התורה לכל זָנֵעַ הַזָּרַעַת:

בעירובין דף נ"ד חש בראשו יעסוק בתורה, לימוד התורה והתדבקות בו מחזק ומרפא בכל מצב, וזה מרמז הפסוק זאת התורה הוא עצה לכל נגע ומחלה להיפטר ממנה.

נרש"י לא הקדימה הכתוב אלא למקראה י"ל באו"א בהקדם כמה דיוקים בפרשת החודש, למה נקרא הפרשת בשם החודש הלא העיקר הוא הק"פ, ולמה אנו קורין פרשה זו ולא הפרשה שבסוף הסדרה בענין פסח לדורות, ולמה לא כ' משכו בהציווי ומהו הענין של אך ביום הראשון תשביתו, וי"ל בהקדם מש"כ צמקור צנוך ותערב לפניך עתירתינו כעולה וכקרוב, שעתירה הוא מלשום עתר שמהפך התבואה כמבואר במאמחו"ל, ואף שאנו מהפכין הסדר ומקדימין העולה קודם הקרבן חטאת, כי לפעמים צריכים לעשות עשה טוב קודם הסור מרע, וע"י העש"ט נתקדש, וזהו לשון עתירה, וזה היה הפסח ואת ערום ועריה וע"י המצוה נתקדשו, ולכן לא אמר הקב"ה משכו כי אפילו בלא משכו אם יעשו הצוה ממילא יתקדשו, וזה הענין של חודש התחדשות תמיד בלי חשבונות של קודם, וזה ביום הראשון תשביתו כח ההשפעה של מצות הלילה וכו', וזה לא הקדימו הכתוב אלא למקראה בזמן של ונשלמה פרים שפתינו.

התחלת פרשת נגעים למשה ואהרן וכן פרשת החודש, צמגלה עמוקות איתא מצת ר"ת מזוזה ציצית תפילין שהם נגד נגעי בתים נגעי בגדים ונגעי הגוף, מצת תאכל במקום קדוש קדושת הפה, י"ל צרעת נגד עין רע לכן פרעה הראשון שנענש בנגעים גדולים שזה היה צרעת כמבואר ברש"י ריש ויגש, פרע"ה פה רע, ואברהם עין טובה היפוך מידה זו, לכן אברהם תיקן אמירת ברוך שאמר והיה העולם [עני' רש"י ע"ה פ' ויטע אשל] ר"ת בשו"ה בגימ' אברהם ושם אדנ"י וכן מספר התיבות פ"ו ביחד עם פ"ח תיבות האדרת והאמונה נקע"ה מספר שנותיו של אברהם והמלאכים אומרים בשוה עם כלל ישראל כמבואר בל"ז ועוד ספרי קודש, המהולל בפה עמו כל פסוקי דזמרה מדבר בשבחו של ישראל, ואנחנו צאן מרעייתו כי בחר ה' בציון אשרי העם שככה לו, אשרי שקל יעקב בעזרו בירך בניך בקרבך, מגיד דבריו ליעקב, עם ישראל עם קרובו ישמח ישראל וגו', כי המדבר בשבחו של הבן האב בשמחה, ולכן כ' מג"א שיש לכיין זכירת מעשי מרים כשאומרים להודות לך, כי שבחן של ישראל הוא הודאה להשי"ת עי' מש"כ בתוס' חדשים לענין קריאת חג המצות וחג הפסח בשם הקדושת לוי, ולכן המהולל בפה עמו זה שבחן של ישראל. - משה ואהרן מסמלים את שבח אחים גם יחד עין טוב

החודש הזה לכם:

צמ"ר י"ג הה"ד בי מלכים ימלוכו, י"ל קיטרוג הלכנה אין שני מלכים הטעות היתה שהקב"ה ממליך מלכים ולא המלוכה, כ"א מלך על תפקידו אבל אין זה נוגע לחברתו, וי"ל מש"כ בר"ה ח. לבשו כרים הצאן ועמקים יעטפו בר יתרועע אף ישירו, ופנש"י שהשבילים נוקשים זל"ז ואומרים שירה, ויובן לפמש"כ בסוטה ה' דת"ח צ"ל שמינית שבשמינית כמו ראש השיבילים וכנראה כמו עטרה, א"כ ביאור הדברים שהשבילים האומרים שירה ביחד דהיינו איחוד הכתרים החמה והלבנה ביחד, ומובן לפי"ז חלום פרעה בתחילת פרשת מקץ הפרים והשבילים כשהן יפות מראה פרש"י כשהם שבעים נראית יפה זל"ז, וכמבואר צמ"ר באחו מלשון אחוה, אבל פרעה כח הקליפה ותבלענה השבילים הדקות קליפת פרעה עין רע, ועבודת האדם מידת עין טוב כמו שביארנו.

לע"נ

הרה"ח ר' דוד אליהו בן הרה"ח ר' יוסף חיים גרינוואלד זצ"ל

לע"נ

הרה"ח ר' בנימין בייטש בן הרה"ח ר' ישראל וזנבניס זצ"ל

פרשת החודש

בפייט של מוסף פרשת החודש אומרם "הנה ימים המבורכים באים" דהיינו השבת הוא הכנה שנהיה ראויים לקבל הברכה שימי חודש ניסן משפיע.

ענין קריאת פרשת החודש איננו כספיק"ק כי בחודש ניסן הבדילנו ה' מכל העמים ובחר בנו להיות לו לעם סגולה כי יצאנו מערות הארץ וממ"ט שערי טומאה שיעבוד מצרים הגשמי והרוחני, וידוע שבכל שנה ושנה כשאנו מקיימים מצוות החג אין זה רק ענין היסטורי רק שנתעורר ההארה של יציאת מצרים בכל שנה ושנה בלב כל אור"א לפי מדרגתו והשגתו, ולכן תיקנו לנו חז"ל שבת קודם ביאת החודש הזה, להכין עצמינו שגם אנחנו נרגיש ההתחדשות שיהיה בבחינת לב טהור ברא לי אלקים [ע"י פרשת פרה] ורוח נכון "חדש" בקרבי [ע"י קריאת פרשת החודש].

ביוצר למוסף אומרי "החודש אשר ישועות בו מקיפות" מקיפות הוא מלשון חנוני המקיף שהבורא ית"ש נותן ישועות על החשבון של המצוות ומעשים טובים שעושים בחודש זה, וכמו שביציאת מצרים שאל משה באיזה זכות יצאו ממצרים השיב להם בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה, נמצא שעל שם העתיד ניצלו, כמו כן אצלינו, והישועה הוא כבר בשבת מברכין שמתפללין בו על הברכות שישפיע עלינו בחודש זה.

עוד אומרים בפייט "כאשר שמענו כן עוד נחזה", דמצינו בקבלת התורה וכל העם רואים את הקולות, וכן לעתיד לבוא יהיה ג"כ בחינה כזו כמבואר בפסוק ונראה עין בעין בשוב ה' ציון, וכן פי' הגה"ק מסאטמאר ז"ל במה שאומרים בתפילת כתר "וישמיעני ברחמי שנית לעיני כל חי" דהיה לו לומר לאזני כל חי, אבל לעתיד לבוא יראו בעין הכל, וזה מה שמתפללים כאשר שמענו עד כאן כן עוד נחזה בבי"א.

החודש הזה לכם, בניסן נגאלו ובניסן עתידים להיגאל, אבל החודש הזה של הגאולה [קול דודי הנה "זה" בא מדלג על ההרים קאי על מלך המשיח], תלוי "לכם" אם כלל ישראל יבקשו ויעוררו ביאת המשיח אזי יהיה החודש הזה של גאולה שלימה.

והיה לכם למשמרת, אין והיה שלא לשון שמחה, האדם צריך תמיד לשמור על המצב רוח שלו שיהיה בשמחה, שיהיה לו חשק והתלהבות לעבודת השי"ת, בבחינת התחדשות, לב טהור ברא לי אלקים ורוח נכון חדש בקרבי, לב טהור קאי על פרשת פרה ענין הטהרה, ורוח נכון חדש קאי על פרש החודש שהוא זמן של התחדשות.

כמו כן מורה הענין שהאדם אל יתייבש באיזה מצב שנמצא שהקב"ה מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית, והוא פועל גבורות עושה חדשות בורא רפואות, כולם בלשון הוה, דהיינו שבכל עת ורגע יש התחדשות, והאדם צריך להתחזק ולהאמין שהקב"ה יעזור אותו אם יתפלל אליו.

ימי ניסן הם ימי שמחה, מתחילת החודש, והיה ביום השמיני שהוא ראש חודש ניסן, מצולל חז"ל אותו היום נטל עשר עטרות, והיתה שמחה לפני הקב"ה כיום שנבראו בו שמים וארץ, וזה נמשך כל ימי חנוכה המזבח ואח"כ ימי החג שבעת ימים, ומאחר שיצאו רוב ימי החג בשמחה ובקדושה נהגים כל ימי החודש שלא לומר תחנון [אור"ח סימן תכ"ט], ורמז לדבר החודש הזה לכם ראש חדשים, שכל החודש הוא כמו ראש חודש שכולו יו"ט.

בניסן נגאלו ובניסן עתידין ליגאל, וכתב זקמח מטה לפי המבואר במס' ר"ה באחד בניסן ר"ה לרגלים ומפרש בגמרא למאי נפק"מ לענין בל תאחר, דהיינו שפסח הוא החג הראשון בשנה, וכשעובר הג' ימים טובים כסדרן דהיינו פסח שבועות סוכות ואינו מביא הנדרים והנדבות, ה"ז עובר בכל תאחר, ויש ג"כ רמז לזה לענין הגאולה, שצריכים לראות שבל יאחר הגאולה ח"ו, כי בזמן שיש התעוררות בשמים להגאולה צריכים להתפלל בית שאר וביתר עז שיתגלה כבודו מלכותו ית"ש.

באחד בניסן ראש השנה למלכים ולרגלים, י"ל כי אנו מאמינים באמונה שלימה שלאחר הבריאה של עולם הזה עדיין הקב"ה משגיח בכל עת ובכל רגע בלי שום הפסק כלל על כל העולמות מדבר גדול עד דבר הכי קטן, וזהו יסוד היסודות בעקרי אמונה, וכל השתלשלות העולם הכל בהשגחתו ית"ש, ואין אדם נוקף אצבעו מלמטה עד שמכריזין עליו מלמעלה, ובחודש ניסן הוא חודש האמונה שזה עיקר זכירת יציאת מצרים [כמש"כ הרמב"ן סו"פ בא עיי"ש], וזהו ראש השנה למלכים כידוע שהקב"ה נקרא "מלך מלכי המלכים" להורות שכל דבר הנעשה בעולם ע"י האומות ומלכיהם הכל מיד הקב"ה ולב מלכים ושרים ביד ה', והוא גם ראש השנה לרגלים שהקב"ה משנה עתים ומחליף את הזמנים, לכל דבר יש עת והשגחה מתי יהיה הדבר ההוא ואין לדחוק את השעה, וזהו עיקר ההכנה של השבת קודם כי שבת הוא יסוד האמונה להאמין שהקב"ה ברא העולם, ואח"כ חודש ניסן שהוא האמונה לאחר הבריאה שהכל בהשגחתו ית"ש.

מיטב ברכותינו ואיחולנו נשגר בזאת מעומקא דליבא אל האי גברא יקירא, מעוטר בכל מידה נכונה, אהוב למעלה ונחמד למטה, מוסר את קולו וזמנו עבור בית מדרשנו, שבילי התורה מצויים בפיו, כבוד ידידנו

ר' **אברהם יעקב מוס** הי"ו

לרגל השמחה השרויה במעונו

באירוסיו בנו הבה"ח כמר נחום הי"ו

בשעתו"מ ובמזל"ט

יהי"ר מן קדם אבוהון די בשמיא שיזכה לראות רב נחת דקדושה מכל יוצ"ח במידה מרובה וגדושה מתוך חדווה והרחבת הדעת ומתוך בריות גופא ונהורא מעליא לטובה ולברכה, אכי"ר

מיטב ברכותינו ואיחולנו נשגר בזאת מעומקא דליבא אל האי גברא יקירא וחשיבא, מעוטר בכל מידה נכונה, כביר המעש בפעולותיו המרובות למען הכלל והפרט, שמו נודע בפי כל, כבוד ידידנו הדגול

ר' **מנחם רייפער** הי"ו

לרגל השמחה השרויה במעונו

בהיכנס בנו הבה"ח כמר חיים יהודה אריה הי"ו

לעול תורה ומצוות בשעתו"מ ובמזל"ט

יהי"ר מן קדם אבוהון די בשמיא שיזכה לראות רב נחת דקדושה מכל יוצ"ח במידה מרובה וגדושה מתוך חדווה והרחבת הדעת ומתוך בריות גופא ונהורא מעליא לטובה ולברכה, אכי"ר

טעות לעולם חוזר

מתנצלים אנו על הטעות שנמלה בשבוע שעבר עם זמני המולד

לע"נ

הרה"ח ר' פינחס בן הרה"ח ר' בנימין בינוש וזנב"ש זצ"ל

אשר הלך לעולמו לאחר שהזדנך ביסורים קשים וקבלם באהבה בשב"ק קפר' שמיני לסדר 'בקרובי אקדש' - נו ניסן תשע"ז

